

REGIOVISIE EN
ACTIEPLAN GEWELD
HOORT NERGENS THUIS
ZUID-HOLLAND ZUID:
Voor een toekomst
zonder geweld

Een meerjarenprogramma in
opdracht
van de ministeries VWS en JenV

Regio Zuid-Holland Zuid

Nieuwsbrief regionale projecten Geweld hoort nergens thuis

De bestrijding van huiselijk geweld en kindermishandeling kan en moet veel beter, ook in Zuid-Holland Zuid. Dat is de aanleiding voor het regionaal programma Geweld hoort nergens thuis. Het doel van deze nieuwsbrief is om u als betrokken ketenpartner te informeren over dit programma dat tot eind 2021 loopt.

Het nationale meerjaren programma 'Geweld hoort nergens thuis' van VNG, VWS en JenV heeft de opgave om huiselijk geweld en kindermishandeling terug te dringen, de schade ervan te beperken en de vicieuze cirkel van geweld te doorbreken. De bestuurders van de gemeenten in Zuid-Holland Zuid onderschrijven deze noodzaak en hebben dit vastgelegd in de regiovisie *Voor een toekomst zonder geweld*.

De visie is uitgewerkt in een aantal projecten om huiselijk geweld en kindermishandeling te stoppen. Over de voortgang van deze projecten wordt u in deze nieuwsbrief geïnformeerd. Ook dit ambitieuze programma heeft vanaf maart 2020 een behoorlijke vertraging opgelopen. Voor een aantal projecten wordt daarom een doorstart gemaakt in 2021 (zoals de meldcodetour).

Meldcodetour

De Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling is een stappenplan waarin staat hoe een organisatie of hulpverlener moet omgaan met het signaleren en melden van (vermoedens van) huiselijk geweld en kindermishandeling.

In Zuid-Holland blijkt na een meting dat de Wet meldcode over het algemeen brede bekendheid geniet, maar dat het volgen van de Meldcode nog een aandachtspunt is. Een ander aandachtspunt is de handelingsverlegenheid bij professionals wanneer zij gesprekken voeren over huiselijk geweld of kindermishandeling.

Juist dit aspect willen we vooropplaatsen in de Meldcodetour. Tijdens de tour worden Veilig Thuis medewerkers ingezet om voorlichtingen te geven over het toepassen van de meldcode en de samenwerking tussen de partijen. In verband met de beperkingen van COVID-19 kon de tour in 2020 niet van start.

We gaan in 2021 de meldcode tour online organiseren voor de professionals van de Kinderopvang en de leerkrachten van het onderwijs. Helaas kunnen hier maar 120 deelnemers aan deel nemen. Wanneer er meer geïnteresseerden zijn maken we een wachtlijst voor een 2^e bijeenkomst. Voor meer informatie zie <https://meldcodetour.nl/>

Versterken infrastructuur lokale teams

Huiselijk geweld en kindermishandeling vormen de grootste vorm van geweld in de samenleving. Inmiddels is aangetoond wat nodig is om de cirkel van geweld te doorbreken en wat de bijdrage van lokale (wijk)teams hieraan is. Op dit punt geven de lokale (wijk)teams in een aantal gemeenten al voldoende invulling aan hun taken op gebied van huiselijk geweld en kindermishandeling. In andere gemeenten gaat dit nog niet goed genoeg. Veilig Thuis en de lokale teams in de regio ZHZ hebben daarom hun samenwerking aangescherpt en dit vastgelegd in een convenant.

Vanuit dit convenant zijn in 2019 leertafels gevormd – bestaande uit de professionals van Veilig Thuis en de lokale teams - die de samenwerkingsafspraken in de praktijk hebben getoetst. De vijf SWT's in Dordrecht hebben in 2020 een training gehad over de praktische toepassing van de afspraken.

Door de Coronacrisis zijn de andere lokale teams in de regio nog niet betrokken in het scholingstraject. Wel hebben deze teams via de zelfscan kunnen aangeven welke kennisbehoefte zij hebben bij huiselijk geweld en kindermishandeling casussen. Zij geven aan dat er behoefte is aan kennis over trauma- en gendersensitief werken en motiverende gespreksvoering. Daar gaan we dan ook komend jaar mee aan de slag door het organiseren van trainingen en leertafels.

Ouderenmishandeling

Ouderen blijven langer op zichzelf wonen en worden daardoor afhankelijker van andere mensen. Die afhankelijkheidssituatie kan leiden tot mishandeling. 1 op de 20 thuiswonende 65-plussers wordt of is op enig moment slachtoffer van mishandeling (geweest).

In het landelijke tv-spotje over ouderenmishandeling is te zien hoe een dochter de pinpas van haar moeder steelt om er vervolgens mee te gaan winkelen. Deze financiële uitbuiting is de meest voorkomende vorm van ouderenmishandeling, maar ook lichamelijke of psychische mishandeling komen vaak voor.

Hier willen we iets tegen doen. We willen bereiken dat ouderenmishandeling eerder en beter in beeld is, zodat eerder kan worden gehandeld dan nu het geval is en erger kan worden voorkomen. Dit vraagt om een gezamenlijke aanpak en een actieve opstelling van netwerkpartners.

We hebben met netwerkpartners van onder andere gemeenten, politie, openbaar ministerie, zorgpartijen en Veilig Thuis een werkgroep opgericht: 'Ouderen in veilige handen' om samenwerkingsafspraken te maken over het terugdringen van ouderenmishandeling. Slachtoffers, daders, omstanders en professionals kunnen nu al bij Veilig Thuis terecht voor deskundig hulp en advies bij ouderenmishandeling. Voor meer informatie zie:

<http://veiligthuiszuidhollandzuid.nl/ouderenmishandeling/>

Multidisciplinaire aanpak: MDA++

Nog steeds zijn er in onze regio gezinnen waarbij het met de huidige ketenaanpak niet lukt het geweldspatroon te doorbreken. Hoewel het voor korte periodes lukt rust te brengen in een gezin door een (straf)maatregel op te leggen, is het na afloop van de maatregel wachten op een nieuwe melding bij Veilig Thuis. Iedereen doet zijn uiterste best maar het lukt maar niet om het veilig te krijgen in het gezin. De lezers van deze nieuwsbrief kennen vast voorbeelden van zulke gezinnen.

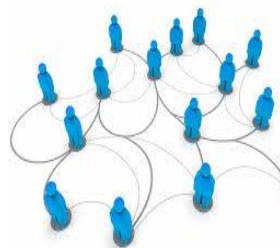

Dat het nog steeds onvoldoende lukt om geweldspatronen in gezinnen aan te pakken blijkt ook uit het onlangs verschenen vervolg onderzoek van Jonker en Verwey (Kwestie van lange adem - <https://www.verwey-jonker.nl/publicatie/kwestie-van-lange-adem>) en meerdere rapporten van het Samenwerkend Toezicht Jeugd (STJ). Daarom wordt nu gewerkt aan een aanpak die dit structureel geweld stopt: de MDA++ aanpak.

MDA++ onderzoekt het geweldpatroon binnen het gezinssysteem, levert langdurige zorg aan het gezin en blijft het gezin monitoren tot er sprake is van duurzame veiligheid. In deze aanpak staat de veiligheid van het kind voorop en wordt het hele gezin betrokken: zit het gezin dus daadwerkelijk aan tafel. Het doel is een nieuwe acute situatie van onveiligheid in een gezin te voorkomen.

In onze regio hebben we jaarlijks met ongeveer 20-30 gezinnen te maken waar het niet bij lukt het geweldspatroon te doorbreken. Met deze gezinnen gaan we in de zomer van 2021 aan de slag, door in een pilot de MDA++ aanpak te toetsen. In de volgende nieuwsbrief zal meer informatie volgen over de deelnemende partners en hoe de lokale teams uit de regio worden betrokken.

Netwerk aanpak seksueel geweld

Het netwerk Aanpak seksueel geweld is ontstaan om seksueel geweld in onze regio terug te dringen en te voorkomen door het verbinden van de partijen, het uitwisselen van onderlinge expertise en kennis en het organiseren van deskundigheidsbevordering.

Het netwerk is een jaar terug ontstaan vanuit een initiatief van Veilig Thuis. Inmiddels denken er flink wat organisaties mee met de gemeenten: Lokale teams en jeugdteams, Antes, De Hoop, De Viersprong, Yulius, 's Heeren Loo, ASVZ, CSG, Veilig Thuis, Nu Niet Zwanger, Zedenpolitie, Slachtofferhulp, William Schrikker Stichting, Jeugdbescherming West, Raad voor de Kinderbescherming, Da Vinci, Horizon, De Waag, Fivoor en Safe House.

Afgelopen jaar hebben we de omvang van de problematiek rond slachtoffers van seksueel geweld in onze regio besproken; hoe vaak komt dit voor en hoe vaak is er een vermoeden. Maar ook welke handelingsperspectieven hebben we als hulpverleners en wat missen we nog in de regio? Met deze inzichten - die terug te vinden zijn in het jaarverslag van het netwerk - gaan we nu aan de slag.

Het netwerk verzorgt jaarlijks kennissessies naar de behoeften van de deelnemende partners. Afgelopen jaar is de werkwijze van de zedenpolitie en het Centrum Seksueel Geweld aan bod gekomen en hebben we het verhaal van een ervaringsdeskundige beluisterd. Komend jaar willen we in ieder geval traumasensitief werken en de preventie van seksueel geweld aan bod laten komen.

Wat de partners in het netwerk doen en waarvoor we bij ze terecht kunnen is nu terug te vinden in een sociale kaart. Hierin zijn alle organisaties te vinden die zich bezighouden met de preventie van seksueel geweld in de regio Zuid-Holland Zuid. Komend jaar wordt gezocht naar een goede plek om de sociale kaart digitaal aan te bieden. De link delen we natuurlijk in deze nieuwsbrief.

Zie ook <https://centrumseksueelgeweld.nl/>

Traumascreeening

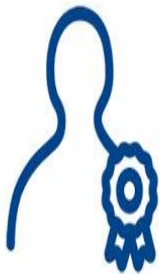

Slachtoffers en plegers van huiselijk geweld kampen bovengemiddeld vaak met trauma's. Dit vormt een van de verklaringen voor het van generatie op generatie overdragen van huiselijk geweld. Traumabehandeling geeft, zo blijkt uit onderzoek, de grootste vermindering van klachten en heeft effect op het doorbreken van een geweldspatroom. Het moet dus de norm worden in de regio ZHZ dat dat slachtoffers en plegers van huiselijk geweld worden gescreend op trauma en behandeling wordt geboden.

Uit een eerste inventarisatie in de regio blijkt dat er al wordt gescreend op trauma en doorverwezen door instellingen die werken met deze slachtoffers. Dit zie je vooral bij instellingen die werken met kinderen, LVB en daders. Wel geven de instellingen aan dat dit niet bij iedere casus wordt gedaan, door gebrek aan tijd of in een acute situatie. Daarnaast geven partijen aan dat trauma wel wordt gesignaleerd maar dat het ze aan handelingsperspectieven ontbreekt. In veel gevallen durft de dader of het slachtoffer het niet te vertellen.

We willen in de regio bereiken dat alle professionals handvatten krijgen om de signalen van trauma te herkennen, hoe je daar het gesprek over aan gaat en eventueel doorverwijst. Samen met de organisaties Veilig Thuis, Safegroup, Yulius, Het Leger des Heils en de regionale expertisetafel huiselijk geweld wordt verkend welk proces in de praktijk werkt en uitvoerbaar is, om in het voorjaar van 2021 te starten met een leergang. We zullen u tijdig informeren over de datums, inhoud en manier van aanmelden.

Ervaringsdeskundigen

In de regionale aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling spelen ervaringsdeskundigen al een cruciale rol. Wie weet immers beter wat de impact van huiselijk geweld en kindermishandeling is op je leven dan zij die het zelf hebben ervaren.

In de regio ZHZ is de werkgroep THHG (Transitie Hulpverlening Huiselijk Geweld) actief die tot doel heeft een stichting op te richten die zich vanuit ervaringskennis richt op het behartigen van de belangen van slachtoffers van huiselijk geweld. Slachtoffers van huiselijk geweld hebben recht op begeleiding, ondersteuning, goede informatie en een fatsoenlijke bejegening. Dat recht hebben ze vanaf het begin tot aan de definitieve afhandeling van hun fysieke, geestelijke of materiële schade.

De kwetsbaarheid van de ervaringsdeskundigen zit vol kracht. De werkgroep behartigt deze belangen door met beleidsmakers en de uitvoerders van het beleid in gesprek te gaan en te adviseren. Op de website <https://www.masker19.org/> is een platform gelanceerd waar uitwisseling plaatsvindt van actualiteiten en aandacht wordt gevraagd voor diverse acties vanuit de werkgroep.

Handle with care

'Handle with Care' is een uitermate geschikt instrument om op een eenvoudige manier steun te geven aan kinderen op school.

Wanneer een medewerker van de politie, Veilig Thuis of de maatschappelijke- of vrouwenopvang is betrokken bij een ingrijpend geweldsincident thuis dan geven zij binnen 24 uur een signaal aan de leerkracht dat extra steun voor dit kind nodig kan zijn. Ze zeggen tegen elkaar: "Handle with care". <https://www.augeo.nl/handle-with-care>

Diverse gemeenten in de regio Zuid-Holland Zuid zijn bereid om het project 'Handle with Care' met politie, onderwijs en leerplicht op te zetten. Gesprekken met onderwijs en leerplicht hebben al geresulteerd in een goed werkproces. Over de rol van de politie worden nog gesprekken gevoerd. In verband met een capaciteitsgebrek moeten zij prioriteiten stellen en keuzen maken.

Door diverse inspanningen (landelijk en regionaal) is er een opening gekomen waardoor de politie wellicht toch kan deelnemen aan het project. We hopen dat deze gezamenlijke inspanningen in het komende jaar zal leiden tot de uitvoer van het project 'Handle with Care'.

Heeft u zelf een activiteit waarover u informatie wilt delen? Wij nemen daarover graag een bericht op in een volgende nieuwsbrief in maart 2021

Ben de Haan bc.de.haan@dordrecht.nl / 06-53175961
Projectleider GHNT, Handle with care, Ervaringsdeskundigen
Eline Kortman E.Kortman@VeiligThuisZHZ.nl / 06-10966490
Meldcodetour, Versterken lokale teams & Ouderenmishandeling
Marijke de Jager m.de.jager@dordrecht.nl / 06-10222798:
MDA++, Traumascreeening & Netwerk aanpak seksueel geweld